

Parasitaire vlinders

Tim Struyve

Bij parasitaire vlinders kunnen we in de eerste plaats denken aan de larven van blauwtjes die parasiteren in nesten van mieren. Deze soorten zijn allom gekend, zoals het reeds vaak omschreven Gentiaanblauwtje. Met dit artikel willen we eerder de uitzonderlijke levenswijze van een ander type parasiet bij vlinders toelichten.

Parasitaire vlinders bij zoogdieren

In 1968 werd *Calpe* (of *Calyptra*) *eustrigata* voor het eerst gemeld als een bloedzuigende vlinder. Deze soort komt voor in zuidoost Azië (Thailand, Indonesië, Laos, Maleisië). Ook de soorten *C. labilis* (Thailand), *Calyptra minuticornis* (Thailand en noordwest Maleisië), en *Calyptra orthograpta* (noord Thailand en noord Laos) zijn gekend als bloedzuigers bij zoogdieren. Vele andere soorten kunnen ook wel bloed drinken als dit beschikbaar is, maar kunnen niet zelf de huid doordringen. Daarvoor moeten ze stekende monddelen hebben. De verdere levenswijze van deze zeldzame soort blijft onbekend. Wel zijn er andere soorten van het genus en de verwante genera (vb. *Achaea* en *Othreis*) die fruit doorboren via hun stekende monddelen. De larven van deze soorten zijn gewone planteneters.

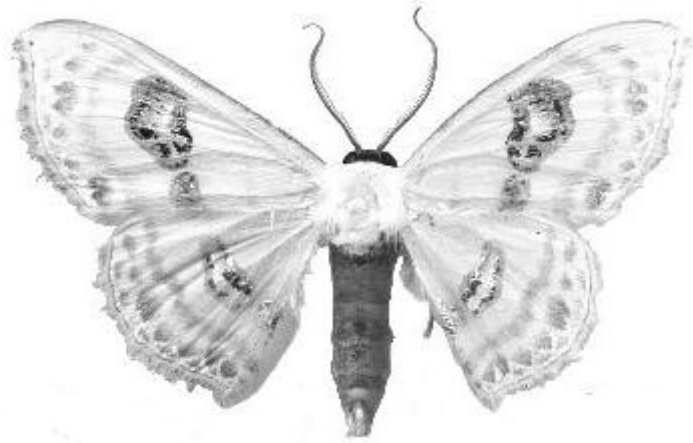
Calpe eustrigata (foto : <http://core.ecu.edu/psyc/wuenschk/docs00/HTM-Lectures/VampireMoths.htm>)

Een aantal nachtvlindersoorten leven van oogafscheidingen. De adulten irriteren de ogen van runderen of olifanten, zelden bij mensen en drinken dan de tranen. Sommige van deze soorten zuigen ook op andere secreties van zoogdieren. Een aantal verwanten zal ook bloed opzuigen van wonden als ze kunnen. Ze kunnen wel de huid niet doorboren. Een dergelijke levenswijze is terug te vinden bij meerdere soorten in Afrika, Nepal, Noord - Amerika, zuidoost Azië, en India:

- *Lobocraspis graseifusa* en verscheidene *Arcyophora* spp.: zuidoost Azië (*Noctidae*)
- *Microstega acutangulata*, *Microstega homocolorum*, *Poncetia albistriga*, *Poncetia bovocolosugens*, *Poncetia doisuthepica*, *Poncetia huaykaeoensis*, *Poncetia siamica*,

Pydnella rosacea, *Tarsolepis elephantorum*, *Tarsolepis equidarum*, *Tarsolepis remicauda*: zuidoost Azië

- *Poncetia bhutanica*: India
- *Problepsis*, *Semiothisa*, *Pingasa*, *Nobilia* en *Hypochrosis* (*Geometridae*), en *Pagyda*, *Achrosis*, *Fascellina* en *Pionea*. (*Pyralidae*): deze soorten voeden zich met verscheidene secreties.

Problepsis vulgaris (foto: <http://ccs-hk.org/DM/butterfly/Geometrid/Geometrid.html>)

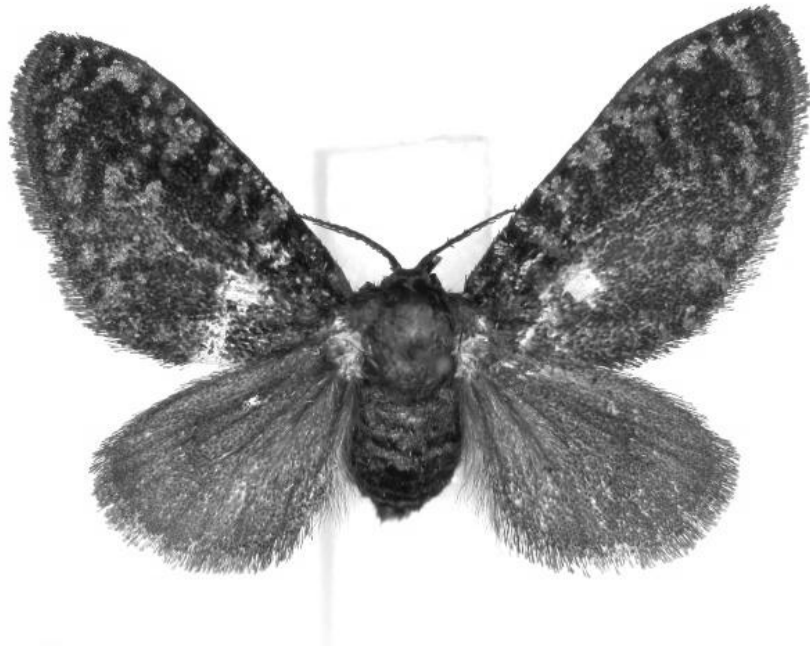
Parasitaire vlinders bij andere insecten

De familie *Epipyropidae* zijn parasieten bij andere insecten. Er zijn ongeveer 30 soorten van gekend. De meeste soorten komen voor in Australië, maar ze kunnen in de gehele wereld gevonden worden. De zeer kleine wijfjes leggen talrijke eieren op de vegetatie. De larven zoeken actief naar hun gastheer: meestal lantaarnvliegen, cicaden, of zelden andere *Homoptera* of sprinkhanen. Daar leven ze ectoparasitisch, soms meerdere bij elkaar op

verschillende plaatsen op hun slachtoffer. De oudere larven zitten meestal aan de buikzijde ter hoogte van de vleugels. Daar leven ze van het bloed van hun gastheer. De totale ontwikkeling van het ei aan Imago neemt, omhoog afhankelijk van soort, ongeveer 4 - 8 weken, waarvan over de helft van de tijd als parasitaire larve.

Larven van *Epipomponia nawai* op een cicade (foto: http://www.jpmoth.org/Epipyropidae/Epipomponia_nawai.html)

Adult wijfje van *Epipomponia nawai* (foto: http://www.jpmoth.org/Epipyropidae/Epipomponia_nawai.html)